

Byla C-403/03

Egon Schempp

prieš

Finanzamt München V

(Bundesfinanzhof prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„ES pilietybė – EB 12 ir 18 straipsniai – Pajamų mokestis – Vokietijoje gyvenančio mokesčio mokėtojo Austrijoje gyvenančiam buvusiam sutuoktiniui sumokėto išlaikymo išmokos atskaita iš apmokestinamųjų pajamų – Išlaikymo išmokos apmokestinimo šioje valstybėje narėje rodymas“

Generalinio advokato L. A. Geelhoed išvada, pateikta 2005 m. sausio 27 d. I-0000

2005 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas I-0000

Sprendimo santrauka

1. *Europos Sąjungos pilietybė — Sutarties nuostatos — „Ratione materiae“ taikymo sritis — Netaikymas vien vidaus situacijoms — Nacionalinis mokestis? teisės aktas, susijęs su išlaikymo išmokos atskaita iš apmokestinamųjų pajamų — Atsižvelgimas į išlaikymo išmokos, sumokėto kitoje valstybėje narėje gyvenančiam gavėjui, mokestinį vertinimą — Vien vidaus situacijos nebuvimas*

(EB 17 straipsnis)

2. *Europos Sąjungos pilietybė — Vienodas vertinimas — Diskriminacija dėl pilietybės — Teisė laisvai judėti ir laisvai apsigyventi valstybių narių teritorijoje — Nacionalinis teisės aktas, susiejantis galimybę kitoje valstybėje narėje gyvenančiam buvusiam sutuoktiniui sumokėtas išlaikymo išmokas atskaityti iš apmokestinamųjų pajamų su jų apmokestinimu pastarojoje valstybėje — Priimtinumai*

(EB 12 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalis)

1. EB 17 straipsnyje tvirtinta Sąjungos pilietybės nesiekianti Sutarties *ratione materiae* taikymo srities vidaus situacijoms, neturinčioms jokio ryšio su Bendrijos teise. Tačiau tik dėl šios aplinkybės valstybės narės piliečio, kuris nepasinaudojo laisvo judėjimo teise, padėtis negalima laikyti vien tik vidaus situacija.

Kalbant apie nacionalinį mokestis? teisės aktą, kuriame, siekiant nustatyti, ar galima atskaityti išlaikymo išmokas, kurias atitinkamoje valstybėje narėje gyvenantis mokesčio mokėtojas sumokėjo kitoje valstybėje narėje gyvenančiam gavėjui, atsižvelgiama į minėtą išmokos vertinimą pagal valstybės narės, kurioje gyvena šis gavėjas, mokestis? teisės aktus, pastarojo pasinaudojimas EB 18 straipsnyje tvirtinta teise laisvai judėti ir apsigyventi kitoje valstybėje narėje turi poveikį mokestis? mokėtojo teisei į atskaitą toje valstybėje narėje, kurioje jis gyvena.

Todėl tokia situacija negali būti laikoma vidaus situacija, neturinčia jokio ryšio su Bendrijos teise.

(žr. 20, 22, 24–25 punktus)

2. EB 12 straipsnio pirmoji pastraipa ir 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad jos nedraudžia to, kad valstybėje narėje gyvenantis mokesčių mokėtojas pagal nacionalinės teisės aktus negalėtų iš savo šioje valstybėje narėje apmokestinamųjų pajamų atskaityti išlaikymo išmoką, sumokėtą savo buvusiam sutuoktiniui, gyvenančiam kitoje valstybėje narėje, kurioje šios išmokos neapmokestinamos, nors jis turėtų tokias teises, jei jo buvusis sutuoktinis vis dar gyventų toje pačioje valstybėje narėje.

Iš tiesų EB 12 straipsniu nesiekama panaikinti galimą požirio asmenis ir žmones, patenkančius Bendrijos jurisdikcijai, skirtumų, egzistuojančių atskirose valstybėse narėse, jei visiems jų taikymo sritį patenkantiems asmenims jie yra taikomi remiantis objektyviais kriterijais ir neatsižvelgiant į jų nacionalinę priklausomybę.

Be to, Sutartis negarantuoja to, kad Sąjungos piliečio veiklos perkėlimas į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jis iki tol gyveno, neturėtų jokio poveikio apmokestinimui. Dėl valstybių narių teisės aktų šioje srityje skirtumų toks perkėlimas, atsižvelgiant į aplinkybes, piliečiui gali būti daugiau ar mažiau palankus arba nepalankus netiesioginio apmokestinimo atžvilgiu. Toks pat principas *a fortiori* taikomas tokiai situacijai, kurioje suinteresuotasis asmuo pats nepasinaudojo savo laisvo judėjimo teise, tačiau, jo buvusiam sutuoktiniui perkėlus gyvenamąją vietą į kitą valstybę narę, teigia tapusių nevienodo vertinimo auka.

(žr. 34, 45–47 punktus ir rezoliucinės dalį)

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija)

SPRENDIMAS

2005 m. liepos 12 d. (*)

„ES pilietybė – EB 12 ir 18 straipsniai – Pajamų mokestis – Vokietijoje gyvenančio mokesčių mokėtojo Austrijoje gyvenančiam buvusiam sutuoktiniui sumokėtą išlaikymo išmoką atskaita iš apmokestinamųjų pajamų – Išlaikymo išmoką apmokestinimo šioje valstybėje narėje rodymas“

Byloje C-403/03

dėl *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2003 m. liepos 22 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. rugsėjo 29 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Egon Schempp

prieš

Finanzamt München V,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kur? sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegij? pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans ir A. Rosas, teis?jai C. Gulmann, J.-P. Puissochet, A. La Pergola, R. Schintgen, N. Colneric, J. Klu?ka, U. L?hmus, E. Levits ir A. ? Caoimh (praneš?jas),

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,

kancleris R. Grass,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal?,

išnagrin?j?s rašytines pastabas, pateiktas:

- E. Schempp, atstovaujamo advokato J. Seest,
- Vokietijos vyriausyb?s, atstovaujamos W.?D. Plessing ir A. Tiemann,
- Nyderland? vyriausyb?s, atstovaujamos H. G. Sevenster ir C. A. H. M. ten Dam,
- Europos Bendrij? Komisijos, atstovaujamos K. Gross ir R. Lyal,

susipažin?s su 2005 m. sausio 27 d. pos?dyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymas priimti prejudicin? sprendim? susij?s su EB 12 ir 18 straipsni? išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant gin?? tarp E. Schempp ir *Finanzamt München V* (Miuncheno penktoji finans? inspekcija, toliau – *Finanzamt*) d?l to, kad pastaroji atsisak? išlaikymo išmokas, kurias E. Schempp sumok?jo savo buvusiai sutuoktinei, gyvenan?iai Austrijoje, pripažinti specialiomis iš pajam? mokes?io atskaitytinomis išlaidomis.

Teisinis pagrindas

3 Remiantis Pajam? mokes?io ?statymo (Einkommensteuergesetz, toliau – EStG) 10 straipsnio I dalies I punktu, šios išlaidos yra „specialios išlaidos“, kai jos n?ra nei veiklos s?naudos, nei reprezentacin?s išlaidos:

„Išlaikymo išmokos, sumok?tos neribotai apmokestinamam atskirai gyvenan?iam arba buvusiam sutuoktiniui, jeigu mok?tojas gav?jui sutikus pateikia prašym? sumai, per kalendorinius metus neviršijan?iai 27 000 Vokietijos marki? (DEM). Prašymas gali b?ti pateiktas tik už vienerius kalendorinius metus ir negali b?ti atsiimtas. <...>“

4 Pagal EStG 22 straipsnio 1a punkt? sumos, kurias išmok? mok?tojas gali atskaityti, pagal vadinam?j? „atitikimo“ princip? yra gav?jo apmokestinamosios pajamos. Tam, kad toks mok?tojas gal?t? atlikti ši? atskait?, neb?tina, kad gav?jas iš tikr?j? sumok?t? pajam? mokest? nuo ši? sum?. Bet koku atveju, padarius prielaid?, kad gav?jas turi sumok?ti mokest? nuo gaut? išlaikymo išmok?, pagal civilin? teis? š? mokest? turi sumok?ti išmok? mok?tojas.

5 Pagal EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punkt?:

„Buvusiam ar atskirai gyvenan?iam sutuoktiniui sumok?t? išmok? sumos (10 straipsnio 1 dalies 1 punktas) taip pat gali b?ti atskaitytos kaip specialios išlaidos ir kai j? gav?jas yra ribotai

apmokestinamas, jeigu gav?jo pagrindin? arba ?prastin? gyvenamoji vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstyb?je nar?je arba valstyb?je, kuriai taikomas Europos ekonomin?s erdv?s susitarimas. Be to, turi b?ti pateiktas kompetentingo užsienio valstyb?s mokes?i? administratoriaus patvirtinimas, kad gav?jo gautos išlaikymo išmokos buvo apmokestintos <...>“

6 Pagal EStG 52 straipsnio 2 dal? ši nuostata Austrijos Respublikai taikoma nuo mokestinio laikotarpio, prasidedan?io 1994 m., nes nuo t? met? sausio 1 d. ši valstyb? prisijung? prie Europos ekonomin?s erdv?s susitarimo.

Pagrindin? byla ir prejudiciniai klausimai

7 Vokietijoje gyvenantis Vokietijos pilietis E. Schempp po skyryb? moka išlaikymo išmokas savo buvusiai sutuoktinei, gyvenan?iai Austrijoje.

8 Remdamasis EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punkto pirmu ir antru sakiniiais, E. Schempp siek? šias išlaikymo išmokas atskaityti 1994–1997 m. mokestinin? laikotarpi? deklaracijose. Visais atvejais pranešimuose apie mokes?io dyd?, susijusiuose su 1994–1997 m. gautomis pajamomis, *Finanzamt* atsisak? leisti jam atlikti atskait? motyvuodama tuo, kad jis negavo Austrijos mokes?i? administratoriaus patvirtinimo, ?rodan?io, kad jo buvusios sutuoktin?s gautos išlaikymo išmokos buvo apmokestintos Austrijoje, kaip numato to paties 1a straipsnio 1 dalies 1 punkto tre?ias sakiny.

9 Šiuo atveju E. Schempp negal?jo pateikti tokio patvirtinimo, nes pagal Austrijos fiskalin? teis? išlaikymo išmokos iš principo neapmokestinamos ir j? neleidžiama atskaityti. Bet koku atveju iš bylos medžiagos matyti, kad E. Schempp b?t? gal?j?s atskaityti visas savo buvusiai sutuoktinei sumok?tas išlaikymo išmokas, jeigu ji b?t? gyvenusi Vokietijoje. Kalbant apie ši? buvusi? sutuoktin?, šiuo atveju nuo išlaikymo išmok? ji neb?t? mok?jusi jokio mokes?io, nes jos pajamos yra mažesn?s nei Vokietijoje taikomas apmokestinam?j? pajam? minimumas.

10 Manydamas, kad nagrin?jamos Vokietijos normos pažeidžia EB 12 ir 18 straipsnius, E. Schempp pateik? skund? d?l *Finanzamt* pranešim? apie mokes?io dyd?. Šis skundas 1999 m. liepos 27 d. Sprendimu buvo atmestas.

11 *Finanzgericht München* atmetus E. Schempp skund? d?l pastarojo sprendimo, jis pateik? apeliacin? skund? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusiam teismui. Manydamas, kad byloje nagrin?jami klausimai susij? su Bendrijos teis?s aiškinimu, *Bundesfinanzhof* nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui tokius du prejudicinius klausimus:

„1. Ar EB 12 straipsnis turi b?ti aiškinamas taip, kad jis draudžia EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punkt? ir 10 straipsnio 1 dalies 1 punkt? tiek, kiek juose nustatoma, kad Vokietijoje gyvenantis mokes?i? mok?tojas neturi teis?s atskaityti išlaikymo išmok?, sumok?t? Austrijoje gyvenan?iai savo buvusiai sutuoktinei, nors jis tur?t? tam teis?, jei ji vis dar gyvent? Vokietijoje?

2. Jei atsakymas ? pirm?j? klausim? b?t? neigiamas: ar EB 18 straipsnio 1 dalis turi b?ti aiškinama taip, kad ji draudžia EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punkt? ir 10 straipsnio 1 dalies 1 punkt? tiek, kiek juose nustatoma, kad Vokietijoje gyvenantis mokes?i? mok?tojas neturi teis?s atskaityti išlaikymo išmok?, sumok?t? Austrijoje gyvenan?iai savo buvusiai sutuoktinei, nors jis tur?t? ? tai teis?, jei ji vis dar gyvent? Vokietijoje?“

D?l prejudicini? klausim?

12 Savo klausimais prašym? d?l prejudicinio sprendimo pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar EB 12 straipsnio pirmoji pastraipa ir 18 straipsnio 1 dalis turi b?ti aiškinamos taip, kad jos draudžia

situacij?, kai Vokietijoje gyvenantis mokes?i? mok?tojas pagal pagrindin?je byloje nagrin?jamo nacionalin?s teis?s akto nuostatas negali iš savo šioje valstyb?je apmokestinam?j? pajam? atskaityti išlaikymo išmok?, sumok?t? Austrijoje gyvenan?iai savo buvusiai sutuoktinei, nors jis tur?t? ? tai teis?, jei ji vis dar gyvent? Vokietijoje.

13 Pirmiausia reikia nustatyti, ar pagrindin?je byloje nagrin?jama situacija patenka ? Bendrijos teis?s taikymo srit?.

14 Šiuo atžvilgiu pirmiausia primintina, kad EB 12 straipsnio pirmoji pastraipa šios Sutarties taikymo srityje, nepažeidžiant joje esan?i? speciali? nuostat?, draudžia bet koki? diskriminacij? d?l pilietyb?s.

15 Nustatant Sutarties taikymo srit? šio straipsnio prasme, j? reikia skaityti kartu su Sutarties nuostatomis apie ES pilietyb?. Iš ties?, S?jungos pilietybe siekiama suteikti valstybi? nari? pilie?iams esmin? status?, leidžiant? tiems, kurie yra tokioje pa?ioje situacijoje, reikalauti vienodo teisinio poži?rio, neatsižvelgiant ? j? pilietyb? ir nepažeidžiant šioje srityje aiškiai nustatyt? išim?i? (2001 m. rugs?jo 20 d. Sprendimo *Grzelczyk*, C?184/99, Rink. p. I?6193, 30 ir 31 punktai; 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Garcia Avello*, C?148/02, Rink. p. I?11613, 22 ir 23 punktai ir 2005 m. kovo 15 d. Sprendimo *Bidar*, C?209/03, Rink. p. I?0000, 31 punktas).

16 Remiantis EB 17 straipsnio 1 dalimi, kiekvienas asmuo, turintis valstyb?s nar?s pilietyb?, yra S?jungos pilietis. Taigi b?damas Vokietijos pilietis, E. Schempp kartu yra ir S?jungos pilietis.

17 Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprend?s, EB 17 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad ES pilie?io statusas reiškia, jog jis turi Sutartyje numatytas pareigas ir teises, o tarp j? ir teis? remtis EB 12 straipsniu visose Bendrijos teis?s *ratione materiae* priklausan?iose situacijose (žr. 1998 m. geguž?s 12 d. Sprendimo *Martínez Sala*, C?85/96, Rink. p. I?2691, 62 punkt?).

18 Tokioms situacijoms priskirtinos tos, kurios susijusios su Sutartyje garantuojam? pagrindini? laisvi? ?gyvendinimu ir tos, kurios susijusios su laisv?s jud?ti ir apsigyventi valstyb?s nar?s teritorijoje ?gyvendinimu, kaip t? numato EB 18 straipsnis (jau min?to sprendimo *Bidar* 33 punktas).

19 Nors pagal dabar galiojan?i? Bendrijos teis? su tiesioginiais mokes?iais susij? klausimai priklauso valstybi? nari? kompetencijai, jos šia kompetencija privalo naudotis nepažeisdamos Bendrijos teis?s, ypa? Sutarties nuostat?, susijusi? su kiekvienam S?jungos pilie?iui pripaž?stama teise jud?ti ir laisvai apsigyventi valstyb?se nar?se, ir vengti bet kokios tiesiogin?s ar pasl?ptos diskriminacijos d?l pilietyb?s (šiuo klausimu žr. 1995 m. vasario 14 d. Sprendimo *Schumacker*, C?279/93, Rink. p. I?225, 21 ir 26 punktus bei 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *De Groot*, C?385/00, Rink. p. I?11819, 75 punkt?).

20 Bet koku atveju iš Teisingumo Teismo praktikos taip pat išplaukia, kad EB 17 straipsnyje ?tvirtinta S?jungos pilietybe nesiekiami išpl?sti Sutarties *ratione materiae* taikymo srities vidaus situacijoms, neturin?ioms jokio ryšio su Bendrijos teise (1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *Uecker ir Jacquet*, C?64/96 ir C?65/96, Rink. p. I?3171, 23 punktas ir jau min?to sprendimo *Garcia Avello* 26 punktas).

21 Vokietijos ir Nyderland? vyriausybi? manymu, pagrindin?je byloje nagrin?jama b?tent tokia situacija. Iš ties? šalis, kuri remiasi EB 12 straipsniu, tai yra E. Schempp, nepasinaudojo savo teise laisvai jud?ti, kuri numatyta EB 18 straipsnyje. Be jokios abejon?s, jo buvusi sutuoktin? šia teise pasinaudojo. Bet kuriuo atveju nagrin?jamoje byloje keliamas ne jos, o E. Schempp apmokestinimo klausimas. Vokietijos vyriausyb? pastebi, kad šioje byloje vienintel? aplinkyb?, kuri vyksta už Vokietijos Federacin?s Respublikos rib?, yra ta, kad E. Schempp išlaikymo išmokas

moka kitoje valstybėje narėje gyvenančiam asmeniui. Tačiau, kadangi išlaikymo išmokos nedaro jokios tokos prekės ir paslaugų mainams tarp valstybių narių, ši situacija nepatenka į EB 12 straipsnio taikymo sritį.

22 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad, priešingai nei teigia Vokietijos ir Nyderlandų vyriausybės, valstybės narės piliečio, pavyzdžiui, E. Schempp, kuris nepasinaudojo laisvo judėjimo teise, padėtis tik dėl šios aplinkybės negalima laikyti vien tik vidaus situacija (žr. šiuo klausimu 2004 m. spalio 19 d. Sprendimo *Zhu ir Chen*, C-200/02, Rink. p. I-0000, 19 punktą).

23 Nors E. Schempp iš tiesų nepasinaudojo šia teise, neginėtina, kad jo buvusi sutuoktinė, apsigyvendama Austrijoje, pasinaudojo pagal EB 18 straipsnį kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažstama teise laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje.

24 Taip pat ir generalinis advokatas savo išvados 19 punkte iš esmės pažymėjo, kad, kadangi siekiant nustatyti, ar galima atskaityti išlaikymo išmokas, kurias Vokietijoje gyvenantis mokesčių mokėtojas sumokėjo kitoje valstybėje narėje gyvenančiam gavėjui, pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinės teisės aktas atsižvelgia į minėtą išmokų vertinimą pagal valstybės narės, kurioje gyvena gavėjas, mokesčių aktus, iš to neišvengiamai išplaukia, kad nagrinėjamu atveju E. Schempp buvusios sutuoktinės pasinaudojimas EB 18 straipsnyje tvirtinta teise laisvai judėti ir apsigyventi kitoje valstybėje narėje turėjo poveikį jos buvusio sutuoktinio galimybei jai sumokėti išlaikymo išmokas atskaityti iš jo apmokestinamųjų pajamų Vokietijoje.

25 Iš viso to išplaukia, kad tokia situacija, kai E. Schempp sutuoktinės pasinaudojimas Bendrijos teisės aktais suteikta teise turėjo poveikį ieškovo pagrindinėje byloje teisei į atskaitą toje valstybėje narėje, kurioje jis gyvena, nelaikytina vidaus situacija, neturinčia jokio ryšio su Bendrijos teise.

26 Todėl reikia vertinti, ar tai, kad Vokietijos mokesčių administratorius atsisakė leisti E. Schempp atskaityti išlaikymo išmokas, kurias jis sumokėjo savo buvusiai sutuoktinei, gyvenančiai Austrijoje, prieštarauja EB 12 ir 18 straipsniams.

Dėl EB 12 straipsnio taikymo

27 Nagrinėjamu atveju neginėtina, kad jeigu buvusi E. Schempp sutuoktinė būtų gyvenusį Vokietijoje, jis būtų turėjęs teisę atskaityti jai sumokėtas išlaikymo išmokas. Tačiau, kadangi buvusi sutuoktinė gyvena Austrijoje, Vokietijos mokesčių administratorius E. Schempp neleido atlikti minėtos atskaitos.

28 Iš nuolatinės Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad nediskriminavimo principas reikalauja, jog panašios situacijos nebūtų traktuojamos skirtingai, jei tam nėra objektyvaus pagrindo (1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *National Farmers' Union ir kt.*, C-354/95, Rink. p. I-4559, 61 punktas).

29 Todėl reikia nustatyti, ar E. Schempp, kuris moka išlaikymo išmokas savo buvusiai sutuoktinei, gyvenančiai Austrijoje, ir kuris šių sumų negali atskaityti savo pajamų mokesčių deklaracijoje, situacija gali būti lyginama su asmens, kuris tokias sumas moka buvusiam sutuoktiniui, gyvenančiam Vokietijoje, ir kuris naudojasi šia mokesetine lengvata, situacija.

30 Šiuo atžvilgiu pastebėtina, kad pagal EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punkto trečiąjį sakinį Vokietijoje galimybė atskaityti šioje valstybėje narėje gyvenančio mokesčių mokėtojo kitoje valstybėje gyvenančiam gavėjui sumokėtas išlaikymo išmokas priklauso nuo jo apmokestinimo pastarojoje valstybėje narėje.

- 31 Iš to išplaukia, kad, kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamoje situacijoje valstybėje, kurioje gyvena buvusi E. Schempp sutuoktinė, išlaikymo išmokos neapmokestinamos, E. Schempp nebuvo leista atskaityti minėtą išmoką iš jo pajamų Vokietijoje.
- 32 Šiomis aplinkybėmis atrodo, jog neigiamos pasekmės E. Schempp kyla dėl to, kad išlaikymo išmoką mokestinis režimas valstybėje narėje, kurioje gyvena buvusi jo sutuoktinė, skiriasi nuo mokesčio režimo toje valstybėje narėje, kurioje gyvena jis pats.
- 33 Kaip pabrėžia Nyderlandų vyriausybė, jeigu ši buvusi sutuoktinė būtų nusprendusi apsigyventi valstybėje narėje, kurioje, priešingai nei Austrijoje, išlaikymo išmokos yra apmokestinamos, pavyzdžiui, Nyderlanduose, E. Schempp pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamo nacionalinės teisės akto nuostatas būtų turėjusi teisę atskaityti šiuos mokėjimus savo buvusiai sutuoktinei.
- 34 Iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia, kad EB 12 straipsniu nesiekama panaikinti galimų požirio asmenis ir žmones, patenkančius Bendrijos jurisdikcijai, skirtumų, egzistuojančių atskirose valstybėse narėse, jei visiems šio požirio taikymo srityje patenkantiems asmenims jis yra taikomas remiantis objektyviais kriterijais ir neatsižvelgiant į jų pilietybę (žr. šiuo klausimu 2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Milk Marque ir National Farmers' Union*, C-137/00, Rink. p. I-7975, 124 punktą ir jame nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).
- 35 Iš to išplaukia, kad, priešingai nei tvirtina E. Schempp, išlaikymo išmoką mokėjimas Vokietijoje gyvenančiam gavėjui negali būti prilygintas tokiai išmokai mokėjimui Austrijoje gyvenančiam gavėjui. Kiekvienu iš šių dviejų atvejų išmoką gavėjui ši išmoką apmokestinimo atžvilgiu taikomos skirtingos apmokestinimo taisyklės.
- 36 Taigi konstatuotina, jog tai, kad Vokietijoje gyvenantis mokesčių mokėtojas pagal EStG 1a straipsnio 1 dalies 1 punktą negali atskaityti išlaikymo išmokos, sumokėtą savo buvusiam sutuoktiniui, gyvenančiam Austrijoje, nėra diskriminacija EB 12 straipsnio prasme.
- 37 E. Schempp teigimu, nevienodas vertinimas, kurį jis patyrė nagrinėjamo atveju, bet kuriuo atveju išplaukia iš aplinkybės, kad galimybė atskaityti išlaikymo išmokas, sumokėtus Vokietijoje gyvenančiam asmeniui, nepriklauso nuo šio asmens faktinio apmokestinimo, tačiau faktinio apmokestinimo reikalavimas taikomas norint atskaityti išlaikymo išmokas, sumokėtus kitos valstybės narės teritorijoje gyvenančiam asmeniui.
- 38 Šiuo atžvilgiu reikėtų priminti, kad šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo tik atsakyti į klausimą, ar Bendrijos teisė draudžia situaciją, kai Vokietijoje gyvenantis mokesčių mokėtojas negali atskaityti išlaikymo išmokos, sumokėtą savo buvusiam sutuoktiniui, gyvenančiam Austrijoje. Todėl siekiant pateikti nacionaliniam teismui išaiškinimą, kuris būtų naudingas sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje, reikia konstatuoti, kad E. Schempp iškelta problema, kiek ji susijusi su išlaikymo išmoką mokėjimu kitoje valstybėje narėje, kurioje minėtos išmokos yra apmokestinamos, nagrinėjamo atveju neiškyla, nes yra aišku, kad išlaikymo išmokos Austrijoje niekada neapmokestinamos.
- 39 Dėl neginėjamo fakto, kad jeigu buvusi E. Schempp sutuoktinė būtų gyvenusi Vokietijoje, jis būtų turėjusi teisę atskaityti jo jai sumokėtus išlaikymo išmokas, nors šios išlaikymo išmokos nebūtų apmokestinamos, nes jo buvusios sutuoktinės pajamos Vokietijoje per nagrinjamą laikotarpį buvo mažesnės nei Vokietijos mokesčių teisės aktų nustatyta apmokestinimo riba, pažymėtina, jog jis nepaneigia šio sprendimo 36 punkte padarytos išvados. Kaip teisingai pažymi Europos Bendrijų Komisija, išlaikymo išmoką neapmokestinimas Vokietijoje dėl šios priežasties negali būti lyginamas su išlaikymo išmoką neapmokestinimu Austrijoje, kur jos neapmokestinamos

dėl savo pobūdžio, o kiekvienu iš šių atvejų šiems mokesčių mokėtojams kylančios mokesčių pasekmės yra skirtingos.

Dėl EB 18 straipsnio taikymo

40 Reikia priminti, kad pagal EB 18 straipsnio 1 dalį „kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje laikydamasis šioje Sutartyje ir jai įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytą apribojimą bei sąlygą“.

41 Būdamas valstybės nars pilietis ir todėl Sąjungos pilietis, E. Schempp turi teisę pasinaudoti šia nuostata.

42 Savo pastabose E. Schempp teigia, kad EB 18 straipsnio 1 dalimi siekiama apsaugoti ne tik teisę laisvai judėti ir įsisteigti kitose valstybėse nars, bet ir teisę pasirinkti gyvenamąjį vietą. Jis tvirtina, kad, kadangi išlaikymo išmoką negalima atskaityti iš apmokestinamųjų pajamų, kai gavėjas gyvena kitoje valstybėje nars, tokio gavėjo atžvilgiu gali būti daromas spaudimas neišvykti iš Vokietijos, tuo apribojant EB 18 straipsnio 1 dalyje garantuojamą teisę įgyvendinimą. Šis spaudimas galėtų atsirasti būtų išlaikymo išmokos dydžio nustatymo metu, atsižvelgiant į tai, kad ji nustatoma pagal mokesčių aplinkybes.

43 Šiuo atžvilgiu galima užtikrintai konstatuoti, kad, kaip teigia Vokietijos ir Nyderlandų vyriausybės bei Komisija, nagrinėjamas nacionalinės teisės aktas niekaip nesuvaržo E. Schempp kaip Sąjungos piliečio teisę laisvai judėti ir apsigyventi kitose valstybėse nars, remiantis EB 18 straipsnio 1 dalimi.

44 Be jokios abejonės, kaip pabrėžė E. Schempp, tai, kad jo buvusi sutuoktinė savo gyvenamąjį vietą perkėlė į Austriją, jam turėjo neigiamą mokesčių pasekmių valstybėje nars, kurioje yra jo gyvenamoji vieta.

45 Bet kuriuo atveju Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog Sutartis negarantuoja to, kad Sąjungos piliečio veiklos perkėlimas į kitą valstybę nars nei ta, kurioje jis iki tol gyveno, neturės jokio poveikio apmokestinimui. Dėl valstybių narių mokesčių teisės aktų skirtumų toks perkėlimas, atsižvelgiant į aplinkybes, piliečiui gali būti daugiau ar mažiau palankus arba nepalankus netiesioginio apmokestinimo atžvilgiu (žr. šiuo klausimu 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Lindfors*, C-365/02, Rink. p. I-7183, 34 punktą).

46 Toks pat principas *a fortiori* taikomas tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje suinteresuotasis asmuo pats nepasinaudojo savo laisvo judėjimo teise, tačiau, jo buvusiai sutuoktinei perkėlus gyvenamąjį vietą į kitą valstybę nars, teigia tapęs nevienodo vertinimo auka.

47 Esant šioms aplinkyboms, į pateiktus klausimus atsakytina taip: EB 12 straipsnio pirmoji pastraipa ir 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad jos nedraudžia to, kad Vokietijoje gyvenantis mokesčių mokėtojas pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamo nacionalinės teisės akto nuostatas negali iš savo šioje valstybėje apmokestinamųjų pajamų atskaityti išlaikymo išmoką, sumokėtą savo buvusiai sutuoktinei, gyvenančiai kitoje valstybėje nars, kurioje šios išmokos neapmokestinamos, nors jis turėtų tokios teisės, jei ji vis dar gyventų Vokietijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinis bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaikyti klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaikyti, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

EB 12 straipsnio pirmoji pastraipa ir 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad jos nedraudžia situacijos, kai Vokietijoje gyvenantis mokesčių mokėtojas pagal pagrindiniame byloje nagrinėjamo nacionalinio teismo akto nuostatas negali iš savo šioje valstybėje apmokestinamųjų pajamų atskaityti išlaikymo išmokų, sumokėtų savo buvusiai sutuoktinei, gyvenančiai kitoje valstybėje narėje, kurioje minėtos išmokos neapmokestinamos, nors jis turėtų tokias teises, jei ji vis dar gyventų Vokietijoje.

Parašai.

* Proceso kalba: vokiečių.